

Список використаних джерел:

1. Програма розвитку ООН (UNDP). Розвиток і доступність державних цифрових сервісів в Україні («Дія»). <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/ministry-digital-transformation-improves-diia-portal-making-it-more-accessible-people-disabilities?>
2. Opendatabot / УНН. Дані про релокацію українського бізнесу під час війни. <https://unn.ua/en/news/migration-of-ukrainian-business-during-the-war-where-companies-move-most-often?>
3. IT Ukraine Association. Дані про експорт ІТ-послуг та розвиток галузі. <https://itukraine.org.ua/en/updated-data-it-is-the-only-growing-export-industry-in-ukraine/?>
4. Made in Ukraine / аналітичні матеріали про зростання ІТ-сектору та його роль в економіці. <https://made-in-ukraine.org/news/ukraine-it-sector-global-expansion?>

Марді Дік Даш Д. Х., канд. психол. наук Крупський О. П.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЗВИТОК ЕКСПОРТНОЇ СТРАТЕГІЇ

УКРАЇНСЬКОГО ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА

В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

В умовах європейської інтеграції змінюються підходи до формування ЗЕД українських підприємств, що зумовлює трансформацію експортної стратегії у комплексний інструмент управління. Вона охоплює не лише збут продукції, але й трансформацію виробничих процесів, управлінських практик та фінансової стійкості підприємства [7]. Для Українських підприємств першим важливим елементом є забезпечення відповідності продукції технічним і регуляторним вимогам Європейського Союзу. Йдеться не лише про отримання сертифікатів, а про комплексну модернізацію виробництва та управління якістю. Підприємства повинні дотримуватися технічних регламентів ЄС щодо безпеки продукції, енергоефективності та екологічних стандартів [5]. Це передбачає впровадження систем менеджменту якості та екологічного управління, що дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємств на європейському ринку [6]. Особливого значення набувають екологічні вимоги, пов'язані з реалізацією Європейського зеленого курсу. Запровадження механізму вуглецевого прикордонного коригування (СВАМ) створює додаткові фінансові ризики для експортерів, що змушує підприємства переходити на енергоефективні та низьковуглецеві технології [1].

Другим компонентом експортної стратегії є адаптація операційних і логістичних процесів. Внаслідок війни та зміни географії експорту основні торговельні потоки України були переорієнтовані на західні транспортні коридори, що суттєво збільшило навантаження на наземну інфраструктуру [4]. У таких умовах ефективність логістики та швидкість митного оформлення стають важливими чинниками конкурентоспроможності підприємств. Важливу роль у підтримці експортерів відіграють програми Європейського Союзу, зокрема EU4Business та Eastern Partnership Trade Helpdesk, які надають підприємствам інформаційну, консультаційну та фінансову підтримку [11]. Використання таких інструментів сприяє оптимізації логістичних процесів і підвищенню ефективності зовнішньоекономічної діяльності [3].

Третім стратегічним напрямом є диверсифікація ринків збуту та формування довгострокових партнерств із європейськими компаніями. У сучасних умовах підприємства повинні не лише експортувати продукцію, але й інтегруватися у міжнародні виробничі ланцюги доданої вартості. Це забезпечує доступ до нових технологій, підвищує стабільність замовлень і сприяє розвитку підприємств [9]. Крім того, диверсифікація бізнес-процесів дозволяє зменшити залежність від окремих ринків і підвищити стійкість підприємств до економічних ризиків [2].

Важливим фактором розвитку експортної діяльності є також державна підтримка. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом створює правову основу для розширення зовнішньоекономічного співробітництва. Водночас ефективна реалізація експортного потенціалу потребує державної політики, спрямованої на стимулювання інноваційного розвитку бізнесу, підтримку міжнародної кооперації та створення сприятливого інвестиційного середовища [8; 10].

Таким чином, формування експортної стратегії українських підприємств у контексті європейської інтеграції передбачає комплексну трансформацію виробничих, управлінських та логістичних процесів. Реалізація такої стратегії дозволяє підприємствам підвищити конкурентоспроможність, інтегруватися у європейський економічний простір та забезпечити довгостроковий розвиток.

Список використаних джерел:

1. Востряков О. В., Степура Д. Ф. Виклики в управлінні промисловими підприємствами в контексті декарбонізації та євроінтеграції. *Стратегія економічного розвитку України*. 2024. № 55. С. 160-173. <https://doi.org/10.33111/sedu.2024.55.160.173>.
2. Касумов Т. А. Диверсифікація бізнес-процесів в умовах євроінтеграції основні мотиви і цілі. *Actual Problems of Economics*. 2024. № 1 (275). С. 50-59.
3. Лізунова А. Відчуження земель при будівництві та реконструкції об'єктів транспортної інфраструктури. *European Science*. 2023. № 2 (sge19-02). С. 91-121.
4. Сментина Н. Інструменти державного регулювання експорту в умовах воєнного стану. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. № 326 (1). С. 128-134. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-22>.
5. Соколова В. В. Трансформація системи технічного регулювання в Європейському Союзі. *Актуальні проблеми державного управління*. 2024. № 2 (65). С. 405-422. <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2024-2-21>.
6. Тимохова Г., Ковальов Є., Нестеренко В. Міжнародна експансія українського бізнесу на ринок ЄС аналіз зовнішнього середовища та перспективи розвитку. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. 2025. № 108. С. 80-92. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-108-08>.
7. Управління розвитком підприємства в інтеграційних умовах колект. моногр. / за заг. ред. Т. В. Гринько. Дніпропетровськ: Біла К. О., 2014. 314 с.
8. Kulinich T., Obushok I. Investment strategies for economic growth of Ukraine in global context. *Eastern Europe Economy Business and Management*. 2024. № 43. <https://doi.org/10.32782/easterneurope.43-16>.
9. Mytsenko V., Babets I., Mytsenko I., Fleychuk M., Dorosh-Kizym M. The Impact of Ukraine's Involvement in Global Value Chains on the Development of the Processing Industry. *Management and Production Engineering Review*. 2024. <https://doi.org/10.24425/mper.2024.151134>.
10. Yankovoi R. Innovative development of domestic business a new vector of Ukraine's foreign economic strategy. *Modern Science*. 2023. С. 69-76. <https://doi.org/10.62204/2336-498x-2023-1-9>.
11. Yaremchuk R. Ye., Bas-Yurchyshyn M. A. Priorities for the development of logistics infrastructure in the context of realizing the export potential of Ukrainian regions. *Socio-Economic Problems of the Modern Period of Ukraine*. 2023. № 5 (163). С. 12-19. <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2023-5-2>.